

Rolnummer 5792
Arrest nr. 3/2015 van 22 januari 2015

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij vonnis van 24 december 2013 in zake L.D. en anderen tegen Mr. M. Vinckier, in zijn hoedanigheid van curator van een faillissement, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 30 december 2013, heeft de Rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 504 BW in zijn huidige vorm de bepalingen van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in die zin geïnterpreteerd dat een vordering van de erfgenamen tot vernietiging van een rechtshandeling van een overledene op basis van krankzinnigheid ontvankelijk is wanneer een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring werd neergelegd doch niet wanneer een verzoekschrift tot het aanstellen van een voorlopige bewindvoerder werd neergelegd, rekening houdend met het feit dat beide verzoekschriften, wat de rechtshandelingen betreffen, dienen tot het vaststellen van de juridische onbekwaamheid van de betrokken persoon om rechtshandelingen te stellen ? ».

Memories zijn ingediend door :

- L.D., S.G., C.G. en E.G., bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. M. Vandeputte, advocaat bij de balie te Kortrijk;

- Mr. M. Vinckier;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. A. Wirtgen, advocaat bij de balie te Brussel.

Mr. M. Vinckier heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 29 oktober 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en F. Daoût te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 26 november 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 26 november 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Begin augustus 2012 deed E.G. een bod op de inboedel van een Spar-winkel waarvan de vorige uitbater gefailleerd was. Daarna deed E.G. nog verschillende biedingen. Uiteindelijk stelde de curator op 4 september 2012 facturen op voor een totaalbedrag van 160 000 euro. Op 17 september 2012 inde de curator een bankcheque ter waarde van 75 000 euro.

E.G. leed evenwel aan een bipolaire stoornis, die in 2012 een hoogtepunt bereikte. Op 10 september 2012 werd hij op verzoek van de procureur des Konings opgenomen in een psychiatrisch centrum en de vrederechter te Menen beval een opname ter observatie, die duurde van 8 september 2012 tot 18 oktober 2012.

Op 26 september 2012 betwistte de raadvrouw van E.G. de facturen omdat geen geldige overeenkomst tot stand zou zijn gekomen. De curator verkocht hierop de inboedel aan een derde voor 85 000 euro en hield de 75 000 euro die reeds was betaald als schadevergoeding.

De erfgenamen van E.G. hadden ondertussen een verzoekschrift ingediend om hem onder voorlopig bewind te plaatsen. De vrederechter te Menen verklaarde dat verzoekschrift op 22 november 2012 zonder voorwerp aangezien E.G. op 20 oktober 2012 overleden was.

Op 18 december 2012 dagvaardden de erfgenamen van E.G. de curator. Zij eisen de nietigverklaring van de overeenkomst en de terugbetaling van de bankcheque, verhoogd met interesten. Volgens de verweerder is de vordering tot vernietiging wegens krankzinnigheid evenwel onontvankelijk op basis van artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek.

De Rechtbank van eerste aanleg vraagt zich af of die bepaling moet worden geïnterpreteerd in het licht van de nieuwe wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid (hierna : wet van 17 maart 2013), in plaats van naar de letter van de gedateerde bewoordingen ervan, zodat ook tot de ontvankelijkheid van de vordering tot nietigverklaring wegens krankzinnigheid kan worden besloten wanneer een verzoekschrift tot aanstelling van een voorlopig bewindvoerder was neergelegd.

Hierop besluit de Rechtbank de hiervoor geciteerde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De eisende partijen voor de verwijzende rechter, erfgenamen van E.G., zijn van oordeel dat het gelijkheidsbeginsel wordt geschonden omdat een vordering tot nietigverklaring van rechtshandelingen van een persoon na diens overlijden wegens krankzinnigheid overeenkomstig het inmiddels opgeheven artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek alleen ontvankelijk is indien vóór het overlijden een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring is neergelegd.

Volgens de eisende partijen voor de verwijzende rechter wordt het doel dat de wetgever met de in het geding zijnde bepaling nastreefde evenzeer bereikt indien vóór het overlijden een vordering tot het aanstellen van een voorlopig bewindvoerder werd ingesteld. Zeker wanneer aan de voorwaarden van de onbekwaamverklaring niet was voldaan en de vordering tot onbekwaamverklaring dus niet kon worden ingesteld. Het voorlopig bewind is eigenlijk niets meer dan een modernere versie van de onbekwaamverklaring. De wetgever is in 1991 bij de invoering van het voorlopig bewind echter vergeten artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek aan te passen.

A.1.2. De eisende partijen voor de verwijzende rechter betogen vervolgens dat artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek moet worden geïnterpreteerd in het licht van de nieuwe wetgeving, meer bepaald de wet van 17 maart 2013. Die wet voert een eengemaakt beschermingsstatuut in, namelijk het « voorlopig bewind ». Krachtens de nieuwe wet is de vordering tot nietigverklaring op basis van krankzinnigheid, na het overlijden, wel ontvankelijk indien vóór het overlijden de gerechtelijke bescherming was gevorderd.

A.2.1. De verwerende partij voor de verwijzende rechter is van mening dat het gelijkheidsbeginsel niet geschonden wordt door artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek. Een persoon kan overeenkomstig artikel 489 van het Burgerlijk Wetboek alleen onbekwaam worden verklaard indien hij zich bevindt in een aanhoudende staat van onnozelheid of krankzinnigheid. Daarentegen kan een persoon onder voorlopig bewind worden geplaatst indien de staat van onnozelheid of krankzinnigheid niet aanhoudend is.

De wetgever wilde onzekerheid over de geestestoestand van een persoon wegnemen wanneer die niet meer kon worden onderzocht. Het was dan ook pertinent van de wetgever om de vordering uit artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek te beperken tot de gevallen waar vóór het overlijden een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring was ingesteld, aangezien alleen voor de onbekwaamverklaring een aanhoudende staat van onnozelheid of krankzinnigheid vereist is, terwijl bij voorlopig bewind de rechter nooit meer zeker kan zijn dat de persoon ten tijde van het stellen van de rechtshandeling aanhoudend onnozel of krankzinnig was.

Daarnaast is die beperking ook evenredig aangezien artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek een uitzondering maakt voor de gevallen waar het bewijs van krankzinnigheid voortvloeit uit de handeling zelf. Bovendien kan de rechtshandeling ook nietig verklaard worden met toepassing van de wilsgebreken, met inbegrip van de gekwalificeerde benadeling.

A.2.2. Voorts vindt de verwerende partij voor de verwijzende rechter dat de wet van 17 maart 2013 geen afbreuk doet aan de grondwettigheid van artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek. Het staat de wetgever immers vrij om andere doelen of visies na te streven in een nieuwe wet zonder dat daaruit volgt dat de vorige wet ongrondwettig was. Overigens voert de wet van 17 maart 2013 een nieuw beschermingsstatuut in dat niet gelijk is aan dat van het oude voorlopige bewind.

Bovendien beperkt de wetgever in het nieuwe artikel 493/3 van het Burgerlijk Wetboek evenzeer de vordering tot nietigverklaring wegens krankzinnigheid na het overlijden tot de gevallen waarin een vordering tot gerechtelijke bescherming is ingesteld. Dus ook in het nieuwe stelsel is de noodzaak ingezien om in de minder ernstige gevallen waarin een buitengerechtelijke bescherming volstaat geen vordering tot nietigverklaring toe te laten.

A.3.1. Volgens de Ministerraad zijn personen ten aanzien van wie tijdens het leven een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring werd neergelegd en personen ten aanzien van wie tijdens het leven een verzoekschrift tot aanstelling van een voorlopig bewindvoerder werd neergelegd, niet vergelijkbaar. De twee beschermingsstatuten zijn te verschillend.

De onbekwaamverklaring vereist een aanhoudende en ernstige staat van onnozelheid of krankzinnigheid. De onbekwaamverklaring heeft dan ook zeer verregaande rechtsgevolgen: de onbekwaam verklaarde wordt volledig handelingsonbekwaam, zowel voor vermogensrechtelijke als niet-vermogensrechtelijke handelingen.

Het voorlopig bewind daarentegen vereist geen degradatie van de gezondheid van geest. Ook personen met fysieke beperkingen kunnen onder voorlopig bewind worden geplaatst. Bovendien is het voorlopig bewind beperkt tot de goederen van de onder voorlopig bewind geplaatste persoon; de handelingsonbekwaamheid is dus altijd gedeeltelijk. Ook kunnen de rechtsgevolgen zeer verschillend zijn, aangezien de vrederechter het voorlopig bewind verregaand kan moduleren.

A.3.2. De Ministerraad is van mening dat het doel van artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek onder andere gelegen is in het tegengaan van rechtsonzekerheid. Bijgevolg is het pertinent om alleen in de gevallen waar een aanhoudende toestand van onnozelheid of krankzinnigheid vaststaat, de vordering tot nietigverklaring wegens krankzinnigheid na het overlijden toe te laten. In de andere gevallen berust na het overlijden het bewijs van geestesziekte tijdens het stellen van de rechtshandeling, op speculaties.

Die maatregel is volgens de Ministerraad evenredig met het doel aangezien hij niet absoluut is. Wanneer de krankzinnigheid blijkt uit de akte zelf, is de vordering ontvankelijk, ongeacht of een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring is neergelegd.

A.3.3. Ten slotte betoogt de Ministerraad dat artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek niet gedateerd is.

De wetgever heeft noch bij de invoering van het voorlopig bewind bij de wet van 18 juli 1991 betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren, noch bij de wijziging ervan bij de wet van 3 mei 2003 tot wijziging van de wetgeving betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren, artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek aangepast. Een vergetelheid van de wetgever lijkt uitgesloten.

Wat de vergelijking met de wet van 17 maart 2013 betreft, stelt de Ministerraad dat de omstandigheid dat de wetgever een maatregel heeft genomen die verschilt van de vorige, op zich geen discriminatie inhoudt en dat het niet relevant is om twee reglementeringen die opeenvolgend van toepassing waren op verschillende categorieën van rechtsonderhorigen, te vergelijken.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek, dat in de versie van toepassing in het bodemgeschil, vóór de opheffing ervan bij artikel 119 van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid (hierna : wet van 17 maart 2013), bepaalde :

« Na iemands dood kunnen de door hem verrichte handelingen niet worden betwist op grond van krankzinnigheid, dan voor zover de onbekwaamverklaring was uitgesproken of gevorderd voor zijn overlijden; tenzij het bewijs van de krankzinnigheid uit de betwiste handeling zelf voortvloeit ».

Die bepaling moet in verband worden gebracht met artikel 489 van het Burgerlijk Wetboek, dat, vóór de vervanging ervan bij artikel 33 van de wet van 17 maart 2013 bepaalde :

« Een meerderjarige die zich in een aanhoudende staat van onnozelheid of krankzinnigheid bevindt, moet worden onbekwaam verklaard, zelfs wanneer in die staat heldere tussenpozen voorkomen ».

Artikel 503 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde vóór de opheffing ervan bij artikel 119 van de wet van 17 maart 2013 :

« De handelingen die voor de onbekwaamverklaring verricht zijn, kunnen vernietigd worden, indien de oorzaak van de onbekwaamverklaring kennelijk bestond ten tijde dat die handelingen zijn verricht ».

B.2. Het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid van dat vroegere artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in de interpretatie dat op basis van die bepaling een vordering van de erfgenamen tot vernietiging van een rechtshandeling van een intussen overleden persoon op basis van diens krankzinnigheid ontvankelijk was wanneer vóór diens overlijden een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring was ingediend, maar niet wanneer een verzoekschrift tot het aanstellen van een voorlopig bewindvoerder was ingediend.

B.3. In tegenstelling tot wat de Ministerraad in eerste instantie aanvoert, zijn de personen die een verzoekschrift tot het aanstellen van een voorlopig bewindvoerder hebben ingediend en de personen die een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring hebben ingediend voldoende vergelijkbaar wanneer het erop aankomt te onderzoeken of zij gerechtigd zijn de vernietiging te vorderen van handelingen die de inmiddels overleden persoon vóór zijn overlijden heeft gesteld wanneer zij tijdig stappen hebben gezet om de handelingsonbekwaamheid van die persoon te doen vaststellen.

B.4. Het vroegere artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek beantwoordde aan meer dan één zorg van de wetgever.

De wetgever heeft willen verhinderen dat na het overlijden van iemand de rechtsgeldigheid van diens handelingen toen hij nog leefde op grond van krankzinnigheid zou worden betwist, teneinde alle moeilijkheden bij de bewijsvoering *a posteriori* over de geestestoestand van de betrokkene te vermijden, wat het ook mogelijk maakt de rechtszekerheid over diens handelingen niet nodeloos in het ongewisse te laten.

Tegelijkertijd wilde de wetgever ook de erfgenamen ertoe aanzetten om indien nodig tijdig de procedure tot onbekwaamverklaring op te starten en hen daarentegen straffen indien zij hadden nagelaten om het rechtsverkeer te beschermen tegen een geesteszieke.

Voorts heeft de wetgever willen vermijden dat erfgenamen zouden verklaren dat zij in hun erfdeel benadeeld zijn door de geestestoestand van de inmiddels overleden persoon ter discussie te stellen, in de hoop hun erfdeel alsnog te vergroten.

Rekening houdend met het feit dat de procedure tot onbekwaamverklaring, en de bewijsvoering in dat verband, een lange tijd kunnen duren, heeft de wetgever bepaald dat niet de rechterlijke eindbeslissing tot onbekwaamverklaring maar reeds het tijdstip van het indienen van het verzoekschrift daartoe bepalend is voor de mogelijkheid om alsnog een vordering in te stellen tot nietigverklaring van handelingen van de inmiddels overleden persoon.

B.5. De gerechtelijke onbekwaamverklaring (artikelen 1240 tot 1253 van het Gerechtelijk Wetboek, vóór de vervanging ervan bij de wet van 17 maart 2013) kon worden uitgesproken wanneer de betrokkene leed aan een ernstige geestesstoornis. Het moest gaan om een « aanhoudende » toestand, ook al kunnen heldere tussenperiodes voorkomen (oud artikel 489 van het Burgerlijk Wetboek). De gerechtelijke onbekwaamverklaring had tot gevolg dat de betrokkene als volledig handelingsonbekwaam moest worden beschouwd en onder voogdij werd gesteld, zowel wat zijn persoon als wat zijn vermogen betreft.

B.6. Krachtens de artikelen 488*bis* en volgende van het Burgerlijk Wetboek, ingevoerd bij de wet van 18 juli 1991 betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren maar inmiddels opgeheven bij artikel 27 van de wet van 17 maart 2013, kon de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder worden gevraagd om een meerderjarige te vertegenwoordigen of bij te staan wanneer die zelf, geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, wegens zijn gezondheidstoestand, niet in staat was zijn goederen te beheren. Er was geen aanhoudende toestand van ernstige geestesstoornis vereist. De vertegenwoordiging of bijstand van een voorlopig bewindvoerder had enkel betrekking op het beheer van de goederen van de betrokkene en de vrederechter kon nader bepalen voor welke handelingen die vertegenwoordiging of bijstand vereist was en op welke goederen die betrekking had.

B.7. De wet van 17 maart 2013 voorziet in één beschermingsstatuut voor meerderjarige onbekwamen, ter vervanging van de vroegere stelsels van gerechtelijke onbekwaamverklaring, van aanstelling van een voorlopig bewindvoerder, van instelling van de verlengde minderjarigheid en van bijstand door een gerechtelijk raadsman.

Thans bepaalt artikel 493/3 van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 51 van de wet van 17 maart 2013 :

« Na het overlijden van de beschermde persoon kunnen de door hem ten bezwarende titel verrichte handelingen niet worden betwist op grond van zijn gezondheidstoestand, dan voor zover de rechterlijke bescherming was uitgesproken of gevorderd voor zijn overlijden, tenzij het bewijs van wilsonbekwaamheid uit de betwiste handeling zelf voortvloeit ».

De wetgever handhaaft derhalve grotendeels de regeling die was uitgedrukt in artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek, maar maakt de mogelijkheid tot het instellen van een vordering tot nietigverklaring afhankelijk van het tijdig instellen van een vordering tot gerechtelijke

bescherming van de meerderjarige persoon die « wegens zijn gezondheidstoestand geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, niet in staat is zonder bijstand of andere beschermingsmaatregel zijn belangen van vermogensrechtelijke of niet-vermogensrechtelijke aard zelf behoorlijk waar te nemen » (artikel 488/1 *juncto* artikel 492 van het Burgerlijk Wetboek, ingevoegd bij de artikelen 30 respectievelijk 41 van de wet van 17 maart 2013).

B.8.1. Het onderscheid tussen de erfgenamen die tijdens het leven van de betrokkene een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring hebben ingediend en erfgenamen die tijdens het leven van de betrokkene een verzoekschrift tot het aanstellen van een voorlopig bewindvoerder hebben ingediend, is objectief.

B.8.2. De vordering tot vernietiging van een handeling wegens krankzinnigheid na het overlijden leidt immers tot bijzondere bewijsmoeilijkheden. Na het overlijden is het zeer moeilijk en speculatief om de krankzinnigheid van iemand aan te tonen. Uit die bezorgdheid vermocht de wetgever redelijkerwijze de vordering alleen toe te laten wanneer vóór het overlijden reeds vaststond, of minstens door het instellen van de vordering tot onbekwaamverklaring kon worden vermoed, dat de persoon zich in een aanhoudende staat van onnozelheid of krankzinnigheid bevond. Alleen dan kon na het overlijden met grote zekerheid aangenomen worden dat de persoon krankzinnig was bij het stellen van de handeling.

B.9.1. Artikel 488*bis*, a), van het Burgerlijk Wetboek vereiste niet dat de onder voorlopig bewind geplaatste persoon krankzinnig was. Ook personen met een fysieke beperking konden onder voorlopig bewind worden geplaatst.

B.9.2. Het is dan ook pertinent om de vordering bedoeld in artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek niet toe te laten wanneer vóór het overlijden een verzoekschrift tot aanstelling van een voorlopig bewindvoerder wegens fysieke beperking was ingediend.

B.9.3. Het is, rekening houdend met de door de wetgever nagestreefde doelstelling, daarentegen niet pertinent om die vordering niet toe te laten wanneer het verzoekschrift was ingediend wegens geestelijke stoornis.

B.10. In zoverre de wetgever beoogde de rechthebbenden tot diligentie aan te zetten en moeilijkheden te vermijden bij de bewijsvoering over de geestestoestand van iemand die inmiddels is overleden, maakt het immers niet uit of de zwakke geestestoestand van de betrokkene vóór diens overlijden ernstig en aanhoudend was of niet; het volstaat dat de erfgenamen vóór het overlijden stappen hebben gezet om de betrokkene wegens zijn zwakke geestestoestand te doen beschermen en het bewijs daarvan nog tijdens diens leven in beginsel mogelijk te maken.

In zoverre de wetgever beoogde te voorkomen dat erfgenamen die zich benadeeld achten, de geestestoestand van de betrokkene vóór diens overlijden alsnog ter discussie stellen in de hoop hun erfdeel te vergroten, is het evenmin pertinent een onderscheid te maken op basis van het gegeven dat de betrokkene geheel dan wel slechts beperkt handelingsonbekwaam was, aangezien die handelingsonbekwaamheid – of minstens de vordering daartoe – hoe dan ook minstens betrekking heeft op de vermogensrechtelijke handelingen die het erfdeel hebben kunnen beïnvloeden.

B.11. Aangezien de in B.9.3 gedane vaststelling van de lacune is uitgedrukt in voldoende nauwkeurige en volledige bewoordingen die toelaten de in het geding zijnde bepaling toe te passen met inachtneming van de referentienormen op grond waarvan het Hof zijn toetsingsbevoegdheid uitoefent, staat het aan de verwijzende rechter een einde te maken aan de schending van die normen.

B.12. In de in B.9.3 aangegeven mate dient de prejudiciële vraag bevestigend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 504 van het Burgerlijk Wetboek, vóór de opheffing ervan bij artikel 119 van de wet van 17 maart 2013 tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet indien het ertoe leidt dat een vordering van de erfgenamen tot vernietiging van een handeling van een inmiddels overleden persoon op basis van diens krankzinnigheid ontvankelijk is wanneer vóór diens overlijden een verzoekschrift tot onbekwaamverklaring is neergelegd maar niet wanneer een verzoekschrift tot het aanstellen van een voorlopig bewindvoerder wegens geestelijke stoornis is ingediend.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 22 januari 2015.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Alen